

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **M. S.**, narozený dne X.
bytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 3. 2022, č. j. MPSV-2022/2564-421/1

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 3. 2022, č. j. MPSV-2022/2564-421/1, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“) ze dne 25. 3. 2022, č. j. MPSV-2022/2564-421/1 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle § 90 odst. 5 zákona

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí ze dne 29. 10. 2021, č. j. ABJ-5891/2021-09/05 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Úřadem práce České republiky – krajská pobočka pro hl. m. Prahu (dále jen „úřad práce“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo rozhodnuto o vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání podle § 30 odst. 2 písm. f), odst. 3, § 31 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), a to ode dne 6. 10. 2021 z důvodu maření součinnosti.

II. Žalobní body

2. Žalobce namítal, že byl vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu údajného maření součinnosti, kdy důvodem bylo opomenutí jediné schůzky se zprostředkovatelkou práce, žalobce situaci sám iniciativně řešil ještě před zahájením správního řízení o vyřazení z evidence.
3. Žalobce má za to, že žalovaný si účelově hledá takové argumenty ke svým rozhodnutím, které vyhovují jen jeho zájmům (tedy umělému snižování počtu uchazečů o zaměstnání na úřadech práce i za cenu porušování jejich práv, v návaznosti na to vykazování nižší nezaměstnanosti, a tedy „úspěšného uplatňování uchazečů o zaměstnání na trhu práce“).
4. Úřad práce konstatoval, že ačkoli se za celou dobu vedení žalobce v evidenci úřadu práce jedná o první zapomenutí, z vyjádření odvolatele nevyplynou žádné okolnosti, které by úřad práce mohl vzít v úvahu a posoudit je jako důvod hodný zvláštního zřetele. A to bez ohledu na zcela identické okolnosti tohoto případu, které Krajský soud v Brně a Nejvyšší správní soud (ve věci č. j. 33 A 33/2019-31, resp. č. j. 1 Ads 52/2021-31) už označil za jiné důvody hodné zvláštního zřetele, na což žalobce ve správním řízení upozornil. Účelovost argumentace žalovaného vyplývá i z uvádění jiných rozsudků, které se však podstaty věci nijak netýkají. Žalobce totiž nikdy netvrdil, že jeho opomenutí je uznatelným „vážným důvodem“, jak neustále opakují správní orgány, ale v souladu se zmiňovaným judikátem své opomenutí označil za bagatelní pochybení, tedy jiný důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti.
5. Žalobce dále poukázal na vadu napadeného rozhodnutí spočívající ve zmeškání zákonem stanovené lhůty pro jeho vydání o více než dva měsíce, tedy nesprávný úřední postup (§ 71 odst. 3 správního řádu). Do datové schránky žalovaného dorazilo odvolání dne 22. 12. 2021, rozhodnutí o jeho zamítnutí bylo odesláno poštou dne 30. 3. 2022. V projednávaném případě došlo k porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu a lze si stěží představit, že úřední rozhodnutí trpící takovouto vadou by mohlo být označeno za právoplatné. Pokud žalovaný namítal, že v případě § 71 správního řádu se jedná o lhůtu pořádkovou a její nedodržení nemá vliv na správnost rozhodnutí a nezakládá jeho neplatnost, žalobce konstatuje, že žalovaný se účelově zaštiťuje prehistorickou judikaturou (rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 9. 1999, č. j. 7 A 7/98-53) a opomíjí aktuální stav v této oblasti, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2014, č. j. 1 As 31/2014-27. Žalobce má za to, že úkony podle § 71 správního řádu, spojené se slovy „povinen“ a „nejpozději“,

nemohou mít význam pořádkový, tedy že s jejich nedodržením nejsou spojené žádné následky.

6. Žalobce navrhl rozhodnutí zrušit a přiznat mu náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnul rozhodné skutečnosti. Žalovaný uvedl, že se nelze ztotožnit s žalobcem v tom, že odkazování na soudní judikaturu je účelovou argumentací, když správní orgány při svém rozhodování vychází také ze soudní judikatury.
8. Žalovaný se neztotožňuje s žalobcem ani v tom, že na jeho případ lze aplikovat rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Ads 52/2021-31. Z tohoto rozsudku totiž vyplývá, že žalobkyně schůzku zmeškala z důvodu záměny dat (26. 11. a 29. 11. 2018), přičemž ve druhém uvedeném termínu se na úřad práce skutečně dostavila. Dále pak v odvolacím řízení prokázala, že dne 26. 11. 2018 se měla účastnit výběrového řízení, ve kterém byla úspěšná, čili nespolehlá se pouze na pomoc úřadu práce, ale sama si aktivně hledala nové zaměstnání. Nejvyšší správní soud tak shledal, že pochybení žalobkyně nedosahovalo intenzity maření součinnosti s úřadem práce, což představuje jiný důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu ust. § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti.
9. Pokud jde o nyní posuzovaný případ, žalobce netvrdil, že by si chybně poznačil stanovený termín, ale toliko uvedl, že mu termín „utekl“ a s úřadem práce začal komunikovat až za 12 dní od zmeškaného stanoveného termínu. Tedy až poté, kdy uplynula zákonná povinnost oznámit úřadu práce důvody pro nedostavení se na stanovený termín, když samotné nesplnění této oznamovací povinnosti je rovněž sankcionováno vyřazením z evidence uchazečů o zaměstnání. Pasáže, které jsou pro žalobce příznivé, jsou namítány bez návaznosti na všechny okolnosti věci, které Nejvyšší správní soud v namítaném rozsudku hodnotil, odkazovaný případ vykazuje zásadní odlišnosti od případu žalobce - kontakt až 18. 10. 2021, žalobce uvedl, že si datum přeskrtl, sám zaměstnání nehledal a v krátké době nenašel. V porovnání s těmito okolnostmi se pochybení žalobce nejeví jako bagatelní.
10. Žalovaný setrvává na tom, že opomenutí stanoveného termínu a prvotní komunikace s úřadem práce až 12. den od zmeškaného stanoveného termínu, nelze označit za bagatelní pochybení a nelze tak aplikovat ust. § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti.
11. Dále žalovaný upozorňuje na další rozdíl oproti namítanému rozsudku, kdy žalobce v e-mailu ze dne 18. 10. 2021 uvedl, že termín schůzky 6. 10. 2021 v 9:15 hodin má přeskrtnutý. Z prohlášení žalobce je tak zjevné, že i v průkazu byl termín zapsán správně a tento sám žalobce svévolně a bez důvodu škrtl. Snaha označit nesplnění základní povinnosti uchazeče o zaměstnání jako bagatelní je zjevně účelová.
12. V rozsudku ze dne 3. 12. 2015, č. j. 7 Ads 268/2015-30, Nejvyšší správní soud dovodil, že s ohledem na dalekosáhlé důsledky vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání musí úřad práce hledat proporcionalitu mezi těmito důsledky a závažností porušení povinnosti ze strany uchazeče o zaměstnání (respektive důvody, pro které povinnost porušil) a posuzování této proporcionality se musí promítnout do interpretace pojmu

„vážný důvod“ a následně také do aplikace zákonných ustanovení na konkrétní případ. V dané věci není sporu o tom, že žalobce se na stanovený termín nedostavil z důvodu, že mu termín „utekl“, nedostavení se na stanovený termín začal řešit s úřadem práce až dne 18. 10. 2021, tj. 12. den ode dne, kdy se měl na stanovený termín dostavit, od 6. 10. 2021 do 15. 10. 2021 s úřadem práce vůbec nekomunikoval. Žalovaný má za to, že takovéto jednání žalobce vykazuje znaky maření součinnosti s úřadem práce a úřad práce tedy postupoval správně, pokud shledal, že zde není dán důvod pro aplikaci ust. § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti. Skutečnost, že žalobce si nekontroloval průkaz se zapsaným stanoveným termínem tak, aby splnil svou základní povinnost uchazeče o zaměstnání, jde k jeho tíži.

13. Žalovaný konstatuje, že je nesporné, že veřejná správa a zejména pak činnost úřadů práce, je především službou veřejnosti, která by primárně měla směřovat k dalšímu uplatnění uchazeče o zaměstnání na trhu práce a nikoliv k jeho vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, avšak je zároveň nesporné, že jediné v aktivním a kooperativním vztahu uchazeče o zaměstnání a úřadu práce lze dosáhnout skutečně rychlého a efektivního řešení nezaměstnanosti, přičemž povinnost dostavovat se ve stanovených termínech na úřad práce je jednou ze základních povinností uchazeče o zaměstnání, která slouží právě k možnosti pravidelné spolupráce s uchazečem o zaměstnání, a tedy k naplnění účelu činnosti úřadů práce.
14. K tomuto závěru dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 2. 2012, č. j. 3 Ads 182/2011-93, v němž uvedl, že pokud uchazeč o zaměstnání nerespektuje a není schopen splnit ani základní povinnost (dostavení se na úřad práce) uloženou mu úřadem práce, která tvoří základ pro spolupráci mezi úřadem práce a nezaměstnaným a uplatňování státní politiky zaměstnanosti ve smyslu ust. § 2 zákona o zaměstnanosti, a nedoloží žádný vážný důvod ve smyslu ust. § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti, pak je pochopitelné, že v souladu s ust. § 30 odst. 2 písm. f) ve spojení s ust. § 31 písm. c) téhož zákona následuje sankce v podobě vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání.
15. Žalovaný navíc k uvedenému dodává, že je toho názoru, že v daném případě rozhodnutí o vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání nebylo rozhodnutím, které by popřelo účel činnosti úřadů práce, nýbrž se jednalo o zákonný důsledek porušení povinnosti uchazeče o zaměstnání, bez prokázání vážného důvodu. Obtížně může úřad práce bez dalšího omlouvat nedostavení se na stanovený termín z důvodu pouhého opomenutí, když zákon o zaměstnanosti, kterým je správní orgán povinen se s ohledem na zásadu legality řídit, ukládá z důvodu nedostavení se ve stanoveném termínu bez vážných důvodů uchazeče o zaměstnání vyřadit. V takovém případě by se toto ustanovení stalo obsoletní, neboť většina uchazečů o zaměstnání by automaticky omlouvala své nedostavení se na stanovený termín opomenutím či omylem. Na tomto místě je vhodné upozornit na konstatování zvláštního senátu v rozhodnutí ze dne 14. 12. 2017, Konf. 44/2017-7: *„Proti vložení obsoletního ustanovení stojí uznávaná koncepce racionálního zákonodárce, která je základním východiskem interpretace práva a z které lze dovodit, že racionální zákonodárce netvoří nadbytečné právo (srov. např. bod 6 usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 1. 2016, sp. zn. II. ÚS 29/16). Zásadně pak nevytváří pravidla bez normativního významu (srov. např. bod 47 nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 12. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 3/14).“*
16. Se stanoveným termínem jednání na úřadu práce dne v 9:15 hodin byl žalobce seznámen na úřadu práce dne 21. 7. 2021, když tento termín vzal na vědomí svým

podpisem v listině „Záznam o jednání s uchazečem o zaměstnání“. Nelze tedy akceptovat, že žalobce se na stanovený termín nedostavil z důvodu, že při kontrole průkazu s nejbližší pravidelnou schůzkou zjistil, že mu termín „utekl“. Je na zodpovědnosti každého uchazeče o zaměstnání, jak přistupuje ke svým povinnostem. V návaznosti na judikaturu Nejvyššího správního soudu pouhá nepozornost jako vážný důvod posouzena být nemůže (viz např. zmíněný rozsudek ze dne 9. 7. 2014, č. j. 5 Ads 42/2014-19, nebo rozsudek ze dne 30. 3. 2009, č. j. 4 Ads 161/2008-101).

17. Pokud uchazeč o zaměstnání neplní povinnosti, jež jsou spojeny s jeho vedením v evidenci uchazečů o zaměstnání, o nichž byl prokazatelně řádně poučen, a maří součinnost s úřadem práce, musí být připraven nést následky svého jednání. Jedním z takových následků je i vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Správní orgány jsou povinny zachovávat jednu ze základních zásad správního řízení, a to zásadu legality zakotvenou v ust. § 2 odst. 1 správního řádu. Tato zásada přímo stanoví povinnost správních orgánů postupovat v souladu se zákony a ostatními právními předpisy. Není tedy na vůli nebo úvaze správního orgánu promíjet porušení povinnosti uchazeče o zaměstnání, nebrání-li jejímu splnění vážný důvod, protože zákon o zaměstnanosti správnímu orgánu v takovém případě ukládá povinnost uchazeče o zaměstnání z evidence uchazečů o zaměstnání vyřadit.
18. Rovněž nelze přehlédnout, že žalobce porušil další povinnost, a to dle ust. § 27 odst. 2 věty druhé zákona o zaměstnanosti, neboť úřadu práce nesdělil do 8 dnů důvody, pro které se nedostavil ve stanoveném termínu. Tento důvod je sám o sobě také důvodem pro vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání.
19. K námitce nedodržení lhůty pro vydání rozhodnutí o odvolání, žalovaný uvádí, že skutečně nebyla dodržena lhůta dle ust. § 71 odst. 3 správního řádu, když úřad práce v souladu s ust. § 88 odst. 1 správního řádu předal odvolání žalobce spolu se související spisovou dokumentací žalovanému dne 6. 1. 2022 a rozhodnutí o odvolání bylo vydáno dne 30. 3. 2022. Nutno však dodat, že uvedené procesní pochybení žalovaného nemůže způsobit samo o sobě nezákonnost rozhodnutí o odvolání. Z ustálené judikatury totiž vyplývá, že se jedná o lhůtu pořádkovou a její nedodržení nemá vliv na správnost rozhodnutí a nezakládá jeho neplatnost.
20. Žalovaný setrvává na svém názoru, že ze spisového materiálu v této věci vedeného vyplývá, že správní orgány v dané věci postupovaly v souladu s ust. § 3 správního řádu a dle názoru žalovaného není ani pochyb, že v daném případě bylo postupováno se zásadou legality zakotvenou v ust. § 2 správního řádu. Žalobce nesplnil povinnost uchazeče o zaměstnání spočívající v dostavení se na úřad práce ve výše uvedeném stanoveném termínu, pro toto své jednání neprokázal žádný vážný důvod dle ust. § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti, proto úřad práce postupoval v souladu se zákonem o zaměstnanosti, když žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání vyřadil.

IV. Obsah správního spisu

21. Žalobce byl na základě písemné žádosti o zprostředkování zaměstnání ze dne 26. 3. 2020 zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání. Žalobce byl poučen o právech a povinnostech uchazeče o zaměstnání. Převzal tiskopis „Základní poučení uchazeče o zaměstnání“, platný ode dne 1. 10. 2017. Dne 8. 4. 2020 žalobce převzal „Dodatek k

poučení“ a listinu, ve které byl poučen o právech a povinnostech účastníka správního řízení a o přebírání zásilek.

22. Při jednání na úřadu práce dne 21. 7. 2021 byl žalobci stanoven další termín jednání na úřadu práce za účelem zprostředkování zaměstnání dne 6. 10. 2021 v 9:15 hodin, který žalobce stvrdil svým podpisem na úřadu práce dne 21. 7. 2021 v listině „Záznam o jednání s uchazečem o zaměstnání“. Žalobce se na úřad práce dne 6. 10. 2021 v 9:15 hodin nedostavil.
23. Dne 15. 10. 2021 úřad práce vyhotovil a téhož dne vypravil oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední ze dne 15. 10. 2021, č. j. ABJ-41314/2021-09/05 (dále také „oznámení“), ve které uvedl, že zahajuje správní řízení ve věci vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání. Konkrétně úřad práce uvedl, že žalobce se ve stanoveném termínu dne 6. 10. 2021 v 9:15 hodin nedostavil na úřad práce bez vážných důvodů, které jsou uvedeny v ust. § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Oznámení si žalobce převzal od provozovatele poštovních služeb dne 19. 10. 2021 a tímto dnem bylo ve smyslu ust. § 46 odst. 1 správního řádu zahájeno správní řízení v dané věci. V oznámení byl žalobce poučen o právech a povinnostech účastníka správního řízení, jakož i o tom, že k podkladům rozhodnutí se může vyjádřit písemně nebo ústně do protokolu na úřadu práce, v úředních hodinách, a to do 5 dnů ode doručení tohoto oznámení, s tím, že po uplynutí této lhůty bude ve věci rozhodnuto. Na oznámení je uvedena paní J. K., zprostředkovatelka, oddělení zprostředkování, evidence a podpor v nezaměstnanosti.
24. Mezitím, dne 18. 10. 2021 žalobce zaslal úřadu práce (zprostředkovatelce paní J. K.) e-mail, ve kterém uvedl, že při kontrole průkazu s nejbližší pravidelnou schůzkou (pravděpodobně dne 6. 10. 2021 v 9:15 hodin, datum má přeškrtnuté), zjistil, že mu termín „utekl“. Velice se omlouvá. Žalobce požádal buď o sdělení nejbližšího náhradního termínu nebo jiného obvyklého do konce roku nebo začátkem příštího roku. Dále uvedl, že žádná změna u něj nenastala.
25. V e-mailu, odeslaném žalobci dne 18. 10. 2021, paní J. K. uvedla, že žalobce pravděpodobně reaguje na oznámení o zahájení správního řízení ve věci vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, které mu bylo zasláno dne 15. 10. 2021 poštou. Paní J. K. uvedla, že bohužel toto není vážný důvod pro nedostavení se na úřad práce.
26. V e-mailu, který žalobce odeslal paní J. K. dne 18. 10. 2021, uvedl, že nereaguje na úřadem práce zaslané oznámení o zahájení správního řízení o vyřazení z evidence úřadu práce. Úřad práce oznámení zasílal v pátek a pošta by oznámení mohla doručit dnes (pondělí – pozn. soudu) výhradně v případě zaslání prioritně, což zcela jistě úřad práce neučinil. Žalobce uvedl, že sám o své vůli kontaktoval úřad práce ve věci „bagatelního pochybení“ (odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu), a není tedy žádný důvod k tomu, aby úřad práce volil postup, který judikatura výslovně zapovídá. Žalobce žádal, aby úřad práce tento nezákonný úřední postup ukončil a sdělil mu náhradní termín schůzky. Žalobce zmínil rozhodnutí Nejvyššího správního soudu převzaté ze servisu ČTK (květen 2021), podle kterého se Nejvyšší správní soud zastal ženy, která promeškala schůzku na Úřadu práce, a kvůli tomu vypadla z evidence uchazečů o zaměstnání. Podle správního soudu má být vyřazení z evidence až krajním řešením, nikoli trestem za bagatelní pochybení. Dále došlo mezi žalobcem a úřadem

práce k výměně několika dalších e-mailů, ve kterých obě strany předešly své názory a stanoviska.

27. Dne 23. 11. 2021 vydal úřad práce rozhodnutí o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, kterým žalobce vyřadil z evidence uchazečů o zaměstnání pro maření součinnosti s úřadem práce, kterého se dopustil tím, že se ve stanoveném termínu bez vážného důvodu nedostavil na úřad práce. K argumentům žalobce úřad práce konstatoval, že opomenutí samo o sobě není vážným důvodem pro omluvení nesplnění povinnosti uchazeče o zaměstnání. Aby opomenutí mohlo být uznáno jako vážný důvod, například důvod hodný zvláštního zřetele, musí zde existovat další okolnosti vážící se k danému případu. Judikatura Nejvyššího správního soudu ve svých rozsudcích vždy konstatuje, že je nutné posuzovat každý konkrétní případ individuálně, a to s ohledem na celkový kontext věci, v souvislostech s ostatními skutečnostmi a okolnostmi, zejména pak s důvody uváděnými uchazečem o zaměstnání. Úřad práce uvedl, že žalobce okolnosti, které by mohly být zohledněny, úřadu práce nepředložil. Na schůzku na úřadu práce si vzpomněl až po 12 dnech. K námitce stran vzniku škody úřad práce uvedl, že s vedením v evidenci uchazečů o zaměstnání jsou spojeny i výhody spočívající například v úhradě zdravotního pojištění uchazečů o zaměstnání. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobce se svobodně rozhodl, že bude svou nezaměstnanost řešit za pomoci úřadu práce, přijal vedle práv i povinnosti, které s sebou zařazení do předmětné evidence nese, a jejichž porušení zákon o zaměstnanosti sankcionuje vyřazením z evidence uchazečů o zaměstnání, pokud nejsou doloženy vážné důvody. Úřad práce uvedl, že povinnost dostavovat se na úřad práce ve stanoveném termínu je jednou ze základních povinností uchazeče o zaměstnání, neboť slouží k možnosti pravidelné spolupráce, tedy k naplnění účelu činnosti úřadu práce. Z rozhodnutí vyplývá, že úřad práce zvažoval konkrétní situaci žalobce, důvody jeho nedostavení se a také způsob řešení nastalé situace. Úřad práce konstatoval, že ačkoli se za celou dobu vedení žalobce v evidenci na úřadu práce jedná o první zapomenutí, z vyjádření žalobce nevyplývají žádné okolnosti, které by úřad práce mohl vzít v úvahu a posoudit je jako důvod hodný zvláštního zřetele. Úřad práce uvedl, že nesplnění povinnosti žalobce ve svých vyjádřeních bez dalšího posuzuje pouze jako bagatelní pochybení. Podle úřadu práce žalobce nevěnoval svým povinnostem uchazeče o zaměstnání patřičnou pozornost, a z toho důvodu jeho opomenutí dostavit se ve stanoveném termínu na úřad práce nelze uznat jako vážný důvod ve smyslu ust. § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti.
28. Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal odvolání. V odvolání namítal, že správní řízení bylo zahájeno bez jediného pokusu zjistit, zda je pravdou, že se nedostavil bez vážného důvodu. Není zákon, který by stanovoval, v jaké lhůtě si uchazeč musí na schůzku vzpomenout, aby to bylo „v normě“. Žalobce považoval za podstatné, že si prokazatelně vzpomněl ještě před doručením vyrozumění o zahájení správního řízení. Žalobce měl za to, že šlo o bezdůvodný osobní útok, mstu za to, že kriticky poukázal na zastaralé a z hlediska aktuální judikatury nepřijatelné přepjaté formalistické postupy úřadu.
29. Napadeným rozhodnutím bylo odvolání žalobce zamítnuto.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

30. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. O věci soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci se na výzvu soudu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. nevyjádřili. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
31. Podle § 26 odst. 1 zákona o zaměstnanosti „*fyzická osoba se zařadí do evidence uchazečů o zaměstnání dnem podání písemné žádosti o zprostředkování zaměstnání. Požádá-li fyzická osoba o zprostředkování zaměstnání nejpozději do 3 pracovních dnů po skončení zaměstnání nebo jiných činností, které jsou uvedeny v § 25 odst. 1, nebo činností, které jsou podle § 41 odst. 3 považovány za náhradní doby zaměstnání, zařadí se do evidence uchazečů o zaměstnání ode dne následujícího po skončení zaměstnání nebo těchto činností.*“
32. Podle § 30 odst. 2 písm. f) zákona o zaměstnanosti „*[u]chazeče o zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím vyřadí, jestliže bez vážného důvodu maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce (§ 31).*“
33. Podle § 31 písm. c) téhož zákona „*[u]chazeč o zaměstnání maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce, jestliže se nedostaví na krajskou pobočku Úřadu práce ve stanoveném termínu bez vážných důvodů [§ 5 písm. c)]*“.
34. Podle § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti se za vážné důvody považují mimo jiné důvody spočívající v jiných vážných osobních důvodech, například etických, mravních či náboženských, nebo důvodech hodných zvláštního zřetele.
35. Nejvyšší správní soud se v rámci své rozhodovací činnosti výkladem citovaných ustanovení již opakovaně zabýval, např. v rozsudku ze dne 30. 6. 2014, č. j. 4 Ads 124/2013-82, ze dne 3. 12. 2015, č. j. 7 Ads 268/2015-30, či ze dne 4. 4. 2019, č. j. 3 Ads 349/2017-28, a aktuálně též v rozsudku ze dne 11. 5. 2021, č. j. 1 Ads 52/2021-31, z něhož též zdejší soud převážně vycházel při řešení této věci. Nejvyšší správní soud v citované judikatuře zdůraznil, že pro posuzování, zda došlo k maření součinnosti s úřadem práce, je třeba přihlížet ke konkrétním okolnostem případu, zohlednit povahu (intenzitu) porušení povinnosti a důvod takového porušení (např. zda k němu došlo úmyslně, z lhostejnosti, či v důsledku omluvitelného omylu). Současně upozornil na skutečnost, že výčet vážných důvodů obsažených v § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti je toliko demonstrativní, což umožňuje zohlednit i jiné důvody, než ty, které výslovně uvádí zákon. To je ostatně patrné i ze skutečnosti, že § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti zakotvuje širokou kategorii „jiných vážných osobních důvodů“, potažmo „důvodů hodných zvláštního zřetele“, které pokryjí i případy nespadaající pod žádný z dříve vyjmenovaných důvodů.
36. V rozsudku ze dne 3. 12. 2015, č. j. 7 Ads 268/2015-30, Nejvyšší správní soud dále dovodil, že s ohledem na dalekosáhlé důsledky vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání „*musí úřad práce hledat proporcionalitu mezi těmito důsledky a závažností porušení povinnosti ze strany uchazeče o zaměstnání (respektive důvody, pro které povinnost porušil). Posuzování této proporcionality se musí promítnout do interpretace pojmu ‚vážný důvod‘ a následně také do aplikace zákonných ustanovení na konkrétní případ.*“

37. V dané věci je mezi stranami nesporné, že žalobce se na termín návštěvy dne 6. 10. 2021 ke správnímu orgánu I. stupně nedostavil, o tomto termínu byl žalobce informován. Žalobce na termín zapomněl a na schůzku se dne 6. 10. 2021 nedostavil. Svoji chybu si uvědomil dne 18. 10. 2021, kdy se e-mailem omluvil a požádal o stanovení nového termínu schůzky. Zdejší soud však má s ohledem na skutečnosti zjištěné z obsahu správního spisu a z vyjádření samotného žalobce za to, že jeho pochybení nedosahovalo takové intenzity maření součinnosti, aby bylo nutno přistupovat k jeho vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Přestože totiž ustanovení § 31 zákona o zaměstnanosti výslovně neskýtá prostor pro správní uvážení a v případě zákonem stanovených podmínek úřad práce musí uchazeče o zaměstnání z evidence vyřadit, zároveň zakotvuje neurčité právní pojmy, v jejichž výkladu správním orgánem lze zohlednit individuální okolnosti posuzovaného případu.
38. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2018, č. j. 6 Ads 242/2017-26, plyne, že je zcela adekvátní přihlídnout ke konkrétním okolnostem, pro které se uchazeč na úřad práce nedostavil, tj. zda se v případě omylu na úřad práce dostavil v dobu, kdy se domníval, že se schůzka koná, a zda jeho jednáním nedošlo ke zmaření účelu vedení v evidenci – zprostředkování konkrétního zaměstnání.
39. Z vyjádření žalobce vyplývá, že na sjednaný termín zapomněl, své opomenutí si následně uvědomil a sám úřad práce kontaktoval s omluvou a žádostí o nový termín schůzky.
40. Z jednání žalobce nijak neplyne, že by se snažil sjednané schůzce na úřadu práce účelově vyhnout, nebo že by neměl skutečný zájem se zaměstnat. Naopak, v evidenci uchazečů o zaměstnání byl od 26. 3. 2020, ze správního spisu vyplývá, že vždy své povinnosti plnil, dostavil se na smluvené schůzky dne 8. 4. 2020, 2. 9. 2020, 25. 11. 2020, 4. 2. 2021, 21. 4. 2021, 21. 7. 2021. Dne 21. 7. 2021 byla další schůzka domluvena na 6. 10. 2021 a na tuto schůzku žalobce zapomněl. Tato poslední schůzka byla stanovena s téměř tříměsíčním odstupem, z tohoto pohledu je opomenutí žalobce pochopitelnější a omluvitelnější.
41. Obdobně jako ve věci posuzované Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1 Ads 52/2021 (resp. v přezkoumávaném rozsudku Krajského soudu v Brně, sp. zn. 33 A 33/2019), ani zde nic nenasvědčovalo tomu, že by v den sjednané schůzky byla pro žalobce připravena jedinečná pracovní nabídka. I s ohledem na tyto okolnosti představovalo vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání zcela nepřiměřenou reakci na jeho lidsky pochopitelný omyl.
42. Žalovaný pochybil, pokud odmítl jakkoliv zohlednit předchozí řádné plnění povinností po dobu evidence uchazeče o zaměstnání a odmítl v jeho prospěch zohlednit, že žalobce sám aktivně kontaktoval úřad práce s omluvou a prosbou o nový termín. Tento postup odporuje současné judikatuře (například již zmiňovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Ads 52/2021-31, bod 26).
43. Soud dále připomíná, že činnost správních orgánů je v první řadě službou veřejnosti a při výkonu svých pravomocí by měl mít správní orgán vždy na zřeteli účel, pro který byl zřízen. Smyslem činnosti úřadu práce je především zprostředkování zaměstnání. K tomuto účelu by měla vést veškerá činnost úřadu, přičemž vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání by mělo představovat pouze krajní opatření, nikoliv běžný nástroj řešení agendy úřadu práce. Soud nikterak nezpochybňuje, že uchazeč o

zaměstnání si musí plnit své zákonné povinnosti. Bez jeho součinnosti ostatně ani není úřad práce schopen dostát své úloze. Vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání má však pro uchazeče dosti tvrdé právní důsledky, a to nejen v oblasti naplnění jeho ústavního práva na práci (čl. 26 odst. 3 Listiny základních práv a svobod) tím, že je mu odepřena pomoc při zajištění zaměstnání a eventuálně i hmotné zabezpečení v podobě podpory v nezaměstnanosti, ale i v oblasti účasti na důchodovém a zdravotním pojištění. Úmyslem zákonodárce při zakotvení možnosti vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání přitom bezesporu nebylo „trestat“ uchazeče za každé bagatelní pochybení, ale zajistit, aby výhod spojených s vedením v seznamu uchazečů o zaměstnání nemohly požívat osoby, které své postavení zneužívají a znemožňují úřadu práce vykonávat jeho činnost.

44. Vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání bylo proto za daných skutkových okolností nepřiměřené povaze porušení povinností žalobce. Nedostatek intenzity porušení povinností soud ve shodě se shora citovanou judikaturou považuje za jiný důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti. Jelikož žalovaný tuto právní otázku posoudil nesprávně, je napadené rozhodnutí nezákonné.
45. Žalobce dále namítal, že v řízení nebyla dodržena lhůta pro vydání rozhodnutí stanovená v § 71 správního řádu. Tato okolnost sama o sobě nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí, přičemž jeho zrušením (pouze z tohoto důvodu) by došlo pouze k dalšímu prodlužování příslušného řízení. K tomu soud poukazuje na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 7. 2011, č. j. 9 A 128/2010-33, publ. pod č. 2985/2011 Sb. NSS, dle kterého: *„Lhůta pro vydání správního rozhodnutí, která je zakotvena v § 71 odst. 3 správního řádu z roku 2004, je lhůtou toliko pořádkovou. Samotné nedodržení této lhůty nemůže být důvodem pro zrušení správního rozhodnutí soudem.“*
46. Nejen starší judikatura dovozuje pořádkový charakter lhůt pro vydání rozhodnutí. Tento názor je zastáván i judikaturou současnou a též veřejností odbornou (srovnej například Správní řád: Praktický komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer, stav k 1. 5. 2020 [FIALA, Zdeněk, Kateřina FRUMAROVÁ, Pavel VETEŠNÍK, Martin ŠKUREK, Eva HORZINKOVÁ, Vladimír NOVOTNÝ, Olga SOVOVÁ a Lenka SCHEU. § 71 Lhůty pro vydání rozhodnutí.]).
47. Nejde tedy o to, že by soudy používaly „dvojí metr“ pro hodnocení porušení povinností správními orgány a účastníky řízení, porušení různých povinností však s sebou může nést různé následky. Následkem překročení pořádkové lhůty tedy není nezákonnost takového rozhodnutí, nicméně nevydáním rozhodnutí ve lhůtě zákonné, popř. přiměřené, se správní orgán stává nezákonně nečinným a lze aplikovat prostředky na ochranu proti nečinnosti. V rámci správního řízení je tímto § 80 správního řádu, který upravuje předpoklady i postup při ochraně před nečinností, jakož i jednotlivé prostředky této ochrany. Následně - po marném vyčerpání postupu dle § 80 správního řádu - se lze domáhat ochrany v rámci správního soudnictví, a to buď na základě žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu (spočívá-li nečinnost správního orgánu v nevydání meritorního rozhodnutí či osvědčení), popř. žaloby proti nezákonnému zásahu správního orgánu (jde-li o jinou nečinnost). Současné jsou pak průtahy, resp. nečinnost chápány jako nesprávný úřední postup a lze se domáhat náhrady nemajetkové újmy ve smyslu zákona o odpovědnosti za škodu. V této souvislosti srovnej Správní řád: Praktický komentář [Systém ASPI]. Wolters

Kluwer, stav k 1. 5. 2020 [FIALA, Zdeněk, Kateřina FRUMAROVÁ, Pavel VETEŠNÍK, Martin ŠKUREK, Eva HORZINKOVÁ, Vladimír NOVOTNÝ, Olga SOVOVÁ a Lenka SCHEU. § 71 Lhůty pro vydání rozhodnutí.]. Tato námitka tak důvodná není. Žalobce pak neuvedl ani žádné dopady, které by délka řízení měla mít na správnost napadeného rozhodnutí jako takového.

48. Žalobcem odkazovaná pasáž z bakalářské práce řešila lhůty pro účastníky správního řízení, nikoli lhůty pro vydání rozhodnutí podle správního řádu, odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2014, č. j. 1 As 31/2014-27, se pak zabývá zcela odlišnou problematikou, a sice lhůtou pro podání žádosti o prodloužení doby platnosti licence k rozhlasovému vysílání podle zvláštního zákona (dle ust. § 12 odst. 10 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání), závěry o prekluzivní lhůtě nelze vztáhnout na problematiku lhůt pro vydání rozhodnutí podle správního řádu.

VI. Závěr a náklady řízení

49. Soud z výše uvedených důvodů zrušil žalobou napadené rozhodnutí, podle § 78 odst. 1 s. ř. s., a v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem městského soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
50. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož náhrada nákladů řízení přísluší tomu, kdo měl ve věci úspěch. Žalobce byl ve věci úspěšný, avšak žádné náklady mu nevznikly. Žalovaný ve věci úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 7. března 2023

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.